Ἔτος Γ' Ἐν Ἀθήναις 3 Φεβρουαρίου 1900 Ἀριθ. 110

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΟΡΓΑΝΟΝ
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Π. Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗΣ
ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ 12 ΜΗΝΩΝ
Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἢ 1 Ἰουλίου
Ἐσωτερικοῦ δρ. 6.— Ἐξωτερικοῦ φρ.χρ.8.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Διὰ τοὺς πατριώτας τῶν Ἀθηνῶν· πολύτιμος ὁμολογία τοῦ Δουμᾶ υἱοῦ — Εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα Παναγίου Χ. Δουληγέρη· τὰ εἴδη τῆς ἀσωτίας καὶ τῶν ἀσώτων πάμπολλα.— Ἐπιστολὴ Ε' πρὸς Ὀρθόδοξον Χριστιανὴν Γυναῖκα.— Ἑορτὴ τοῦ Πανεπιστημίου ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν· ὁ λόγος τοῦ κ. Μοσχάκη — Αἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Κοινότητές μας.—Ἀντιπόκρισις ἐκ Γαλλίας· ὁ ναὸς τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος καὶ ὁ Σύλλογος τῆς «Ἀναπλάσεως».—Ἡ ἐν Σμύρνῃ «Εὐσέβεια».—Δήλωσις —Μοναδικὴ εὐκαιρία.—Εὐαγγέλιον καὶ Ἀπόστολος.— Κήρυγμα Ἀναπλάσεως».

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΤΡΙΩΤΑΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΟΛΥΤΙΜΟΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΟΥΜΑ ΥΙΟΥ

Τίποτε δὲν παροξύνει τόσον τοὺς δημοσιογράφους καὶ τοὺς πολιτευομένους μας, ὅσον τὸ νὰ τοῖς ἀρνηθῇ τις αἴσθημα πατριωτισμοῦ.

Ὑποθέτω ὅτι ἡ ἀγανάκτησίς των αὕτη δὲν εἶνε ὑποκριτική, καὶ ὅτι ἡ φιλοπατρία εἶνε πιθανῶς τὸ εἰλικρινέστερον μεταξὺ ὅλων τῶν αἰσθημάτων των.

Ἀλλ' ἀρκεῖ τοῦτο καὶ μόνον;

Συμβαίνει ἐπὶ τοῦ αἰσθήματος τῆς φιλοπατρίας ὅ,τι καὶ ἐπὶ τοῦ αἰσθήματος τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐσεβείας. Ἀμφότερα, διὰ νὰ ἦνε ὠφέλιμα, πρέπει νὰ ἦνε κατ' ἐπίγνωσιν. Διότι δὲν φθάνει τὸ νὰ θεωρῇ τις ἱερὸν τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν εὐσέβειαν· ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ ἠξεύρῃ νὰ ἦνε πράγματι εὐσεβὴς καὶ πράγματι πατριώτης.

Ἔχει τις ζωηρὰν ὁρμὴν πρὸς τὸ ναυτικὸν ἐπάγγελμα. Ἀλλὰ τί βγαίνει μὲ τοῦτο, ἐὰν καθίσῃ εἰς τὸ τιμόνι, ἐνῷ ἡ παραμικρὰ θαλασσοταραχὴ τῷ φέρει ἀκατάσχετον ἔμετον, καὶ δὲν ἠξεύρει ἀπὸ ποῦ φυσᾷ ὁ σιρόκος καὶ ἀπὸ ποῦ πνέει ὁ λεβάντης;

Πολλοί, σύμφωνα μὲ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, χάνουν τὴν ψυχήν των, ἐνῷ ἔχουν πίστιν. Καὶ ὁ λόγος; Διότι δὲν ἠξεύρουν πῶς νὰ πιστεύουν καὶ νὰ καθιστῶν τὴν πίστιν των ἐνεργόν, ζῶσαν, ἐπωφελῆ. Διότι πιστεύουν, ἀλλ' ἄνευ ἔργων, διότι εὐσεβοῦν, ἀλλ' ἄνευ ἀγάπης.

Τοιουτοτρόπως καὶ ὁ πατριωτισμός, ἄνευ ἐπιγνώσεως, ὡς ἔθημα τυφλὸν καὶ ἀσυνείδητον, κατανταῖ νὰ χάνῃ ὅλην τὴν ἀξίαν του. Διότι, ὅταν χαθῇ ἕνα κράτος ἀπὸ τὴν ἀφιλοτατρίαν τοῦ ἑνὸς καὶ ἀπὸ τὸν ἀσθενικὸν καὶ μολυσμένον πατριωτισμὸν τοῦ ἄλλου, τὰ ἀποτελέσματα εἶνε τὰ αὐτά, καὶ τὰ αἴτια δὲν ἔχουν τὸ ἕν ἀπὸ τὸ ἕτερον καμμίαν διαφοράν.

Θὰ εἴπῃ τις ὅτι διαφέρει τὸ ἀθικὸν ἐλατήριον, καὶ ὅτι ὁ πεπλανημένος πατριωτισμὸς εἶνε πάντοτε εὐγενέστερος ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν παντὸς πατριωτισμοῦ;

Ἐν τούτοις δὲν εἶνε δυνατὴ καὶ αὐτὴ ἡ παρηγορία.

Ὁ ἰατρός, ὁ ἀσεῖος δὲν μεταχειρίζεται τὸ κατάλληλον φάρμακον εἰς ἀσθένειαν, τῆς ὁποίας ἡ θεραπεία ἀγνοεῖται, δὲν εἶνε βέβαια κατακριτέος. Ἐὰν ὅμως ἀπὸ τεμπελιὰν δὲν ἐφρόντισε νὰ μάθῃ θεραπείαν, ἥτις καὶ γνωστὴ εἶνε καὶ εὔκολος, ἐπὶ πλέον δὲ ἀντὶ φαρμάκου ἔδωκε ὄηλητήριον, καὶ τοιουτοτρόπως ὁ ἀσθενής του ἀπέθανεν εἰς χεῖράς του ἕνεκα τῆς τοιαύτης ὑπευθύνου ἀμαθείας του, ὁ ἰατρὸς αὐτὸς δὲν διαφέρει ἀπὸ ἕνα κοινὸν δολοφόνον, καὶ εἶνε μάλιστα χειρότερος ἀπὸ αὐτόν, διότι ἐφόνευσε μὲ ἐπαγγελίας καὶ διαβεβαιώσεις σωτῆρος.

Θέλεις νὰ εἶσαι πατριώτης; Μάθε καὶ νὰ εἶσαι ἀληθῶς τοιοῦτος. Δύνασαι δέ. Διότι ὄχι ἐπιστημονικαὶ θεωρίαι, συγκρινόμεναι καὶ ἀλληλογρονθοκοπούμεναι, ἀλλ' ἱστορία ὁλοκλήρων αἰώνων καὶ παντοίων λαῶν καὶ Κρατῶν, μὲ πράγματα πειστικώτατα, μὲ γεγονότα διδακτικώτατα, μαρτυροῦσι καὶ βεβαιοῦσι πότε ὁ πατριωτισμὸς κάμνει μεγαλουργήματα, καὶ πότε φέρει πρὸς ἀπροσόνθεσιν καὶ καταστροφήν.

Ὁ Δουμᾶς υἱός, ὁ περίφημος μυθιστοριογράφος καὶ δραματικὸς συγγραφεύς, τοῦ ὁποίου νὰ ἔργα ὀλίγαι Ἀθηναῖαι καὶ Ἀθηναῖοι ἀγνοοῦσι, δίδει ἐπὶ τοῦ προκειμένου πολύτιμον μάθημα εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν ἰδικῶν μας, οἵτινες νομίζουν ὅτι εἶνε πατριῶται. Καὶ λέγω νομίζουν, διότι ἀπὸ τὴν πραγματικότητα τῆς κατ' ἐπίγνωσιν φιλοπατρίας δὲν

κατέχουν τίποτε, καὶ ὅμως δὲ Ἐφιαλτῶν δὲν θὰ κατεργάζετο φοβερώτερα καὶ ἀπελπιστικώτερα ἀπὸ ὅσα διέπραξαν αὐτοὶ εἰς βάρος τῆς πατρίδος, ὑπὲρ τῆς ὁποίας κόπτονται μὲ λόγια, κατακόπτοντες αὐτὴν τὴν ἰδίαν εἰς τὰ πράγματα.

Ἕνας Ἀθηναῖος εὐθυμογράφος ἔγραφεν ἐσχάτως εἰς τὸν «Νεολόγον Κωνσταντινουπόλεως» ὅτι ἡ ἀποκρηάτικη κίνησις εἶνε πλέον ἀναγκαία καὶ σκόπιμος ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν κίνησιν τῆς Μ. Ἑβδομάδος! Μὲ ἴσην κυνικότητα δὲν ἐκφράζονται βεβαίως πολλοὶ δημοσιογράφοι. Ἀλλὰ τί ὠφελεῖ; Τὸ οὐσιῶδες εἶνε ὅτι πολλοὺς ἐξ αὐτῶν διαπνέει ἀδιαφορία πρὸς τὰ θεῖα, ἀνακατευμένη πολλάκις καὶ μὲ κάποιαν περιφρόνησιν, τὸ δὲ θλιβερώτερον εἶνε ὅτι καὶ καθηγηταὶ τῶν Ἑλληνικῶν παιδευτηρίων, καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ Ἑλληνικὴ πολιτεία, οὐδ' ὑποπτεύονται ὅτι ἡ πίστις εἶνε τὸ πρώτιστον στοιχεῖον τῆς ἐνεργοῦ καὶ ζώσης φιλοπατρίας, καμώνονται δὲ ὅτι ὑπηρετοῦν τὴν πατρίδα καὶ ἐνδιαφέρονται δι' αὐτήν, ἐνῷ λησμονοῦσι τὸν Θεὸν καὶ τὸν θέτουσιν ἔξω πάσης οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ἐπιδράσεως.

Ὁ Δουμᾶς υἱὸς λοιπόν, κατὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου ἐφημερίδες τινὲς τῶν Ἀθηνῶν ἔφρόντισαν νὰ διαφημίσωσι τὴν θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν του, ἰδοὺ μεταξὺ ἄλλων τί ἔγραφε πρὸς τὸν διάσημον κριτικὸν Φραγκίσκον Στρσαί, ὅτε οἱ Γερμανοὶ ἐπολιόρκουν τοὺς Παρισίους, καὶ ἡ τραυματισμένη καὶ πονοῦσα καὶ ἀληθῆς φιλοπατρία ἐφώτιζε τὸ πνεῦμά του καὶ ἀποκάλυπτεν εἰς αὐτὸ τὸν σώζοντα καὶ μεγαλύνοντα τὰ ἔθνη πατριωτισμόν· «Οἱ Γερμανοί, λέγει, εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ θὰ διαμείνωσιν ἐπὶ χρόνον ὡρισμένον, ἴσως δὲ μᾶς παρέχουσιν ὑπηρεσίαν ἀναγκάζοντες ἡμᾶς νὰ σκεπτώμεθα καὶ νὰ περισυλλεγώμεθα. Γνωρίζετε ὅτι μᾶς νικῶσιν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, μεθ' ὅλους τοὺς ἰδιαιτέρους καὶ προσωπικοὺς ἡρωισμοὺς τῶν Γάλλων; Διότι αὐτοὶ πιστεύουσιν εἰς κάτι τι, καὶ ἡμεῖς οὐδὲν πιστεύομεν. Δὲν κάμνομεν λόγον περὶ τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον ἀπεδιώξαμεν, ὁ δὲ βασιλεὺς Γουλιέλμος ἐκμεταλλεύεται τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεὸν εἰς ὠφέλειάν του... Καὶ ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τὸν ἀφήνει νὰ ἐνεργῇ διὰ νὰ ἐκδικηθῇ ἡμᾶς, θὰ μεταχειρισθῇ ἔπειτα ἡμᾶς διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς νικητάς μας. Ἡ Γαλλία δὲν δύναται ἐπὶ πολὺν χρόνον νὰ ζήσῃ ἄνευ Θεοῦ, ὡς ὁ κόσμος δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ἄνευ τῆς Γαλλίας... Ἐν Παρισίοις δὲν ὑπάρχει Θεός, δὲν εὑρίσκονται αἱ γυναῖκες τῆς Σκραγόσσης(1) ὅπου δὲν πιστεύεται ὁ Θεός, δὲν ὑπάρχουσι γυναῖκες ἄξιαι τῆς ἀποστολῆς των. Καὶ ὅπου δὲν ὑπάρχουσι τοιαῦται γυναῖκες, δὲν ὑπάρχει οἰκογένεια· ὅπου δὲ οἰκογένεια δὲν ὑπάρχει, οὐδὲ πατρὶς ὑπάρχει. Καὶ ὅπου λείπει πατρίς, λείπουσι καὶ ἄνδρες».

Δέσποιναι καὶ δεσποινίδες, λόγιοι καὶ δημοσιογράφοι καὶ παντοῖαι τάξεις τοῦ Ἀθηναϊκοῦ λαοῦ, αἱ ὁποῖαι τοσάκις ἐχειροκρότησατε τὰ σκηνικὰ ἔργα τοῦ Δουμᾶ υἱοῦ, δὲν ἠξεύρετε ποῖον κέρδος θὰ συνεκομίζετε, ἐὰν ἐμελετᾶτε, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἐὰν ἠτοιμάζεσθε τὰς μεγάλας ἀληθείας, τὰς ὁποίας ἐγκλείουν αἱ ἀστέρωγραφίαι του. Γυναῖκες, οἰκογένεια, ἄνδρες, πατρὶς δὲν εἶνε, ὅπου δὲν πιστεύεται ὁ Θεός. Καὶ ἂν σεῖς ἔχητε κάποιον ζῆλον τῆς προσωπικῆς σας ἀξιοπρεπείας, ἐὰν θέλητε ὥστε ἡ οἰκογένειά σας νὰ μὴ ἦνε ἁπλῆ ἀγέλη, ἐὰν τὸ αἴσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ ἐκκαίῃ πράγματι τὰς ψυχάς σας, πιστεύσατε εἰς τὸν Θεόν, ἀλλὰ μὲ ὅλον σας τὸ πνεῦμα καὶ μὲ ὅλην σας τὴν καρδίαν καὶ μὲ ὅλην σας τὴν θερμότητα καὶ μὲ ὅλην σας τὴν δύναμιν. Διότι ἡ φιλοπατρία ἐκεῖ μόνον θέλει, ὅπου βίουσι διαυγῆ, ποτίζοντα τὰς ψυχάς, τὰ θεῖα καὶ ζωοποιὰ νάματα τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἐλπίδος καὶ ἀγάπης.

(1) Σ. Δ. Αἱ γυναῖκες τῆς Σκραγόσσης ἐν Ἱσπανίᾳ ἔκαμαν θαύματα ἡρωισμοῦ μαχόμεναι κατὰ τῆς εἰσβολῆς τῶν στρατῶν τοῦ Μ. Ναπολέοντος.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ
ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗ

ΤΑ ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΑΣΩΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΣΩΤΩΝ ΠΑΜΠΟΛΛΑ

Ἡ παροβολὴ τοῦ Ἀσώτου, τὴν ὁποίαν διαλαμβάνει τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἐρχομένης Κυριακῆς μοῦ ὑπέμνησε μίαν ἰδέαν πεπλατυσμένην, ἣν ἔχουσιν οἱ πολλοὶ περὶ ἀσώτων καὶ ἀσωτίας.

Ἄσωτος λέγεται ὁ μὴ φειδόμενος οὐδενός. Ἄσωτος εἶνε ἐκεῖνος ὅστις δὲν φυλάττει οὐδὲ σῴζει τίποτε, ἀλλὰ φθείρει, ἀπολλύει καὶ καταστρέφει πᾶσαν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν δύναμιν, πάντα ὑλικόν, πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν πλοῦτον· ἑπομένως πᾶς καταχραστὴς καὶ φθορεὺς δυνάμεώς τινος εἶνε ἀνήθικος καὶ ἄσωτος. Καὶ ἀσωτία κατὰ τοῦτο εἶνε πᾶσα ἀλογιστος δαπάνη, πᾶσα κατάχρησις, πᾶσα παραμέλησις, πᾶσα σπατάλη καὶ φθορὰ παντὸς πλούτου καὶ πάσης δυνάμεως, ὑλικῆς δηλονότι νοητικῆς καὶ ἠθικῆς.

Καὶ ἐνῷ ἔχει τόσην γενικότητα τὸ πρᾶγμα, κοινῶς ὅμως πιστεύεται ὅτι ἄσωτοι εἶνε καὶ λέγονται οἱ καταχρώμενοι τῶν σαρκικῶν παθῶν, οἱ αἰσχροὶ δηλαδὴ καὶ φαῦλοι ὑπὸ τὴν εἰρημένην σημασίαν, ἢ τὸ πολὺ ἀκόμη καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες δὲν γνωρίζουσι νὰ κάμωσιν οἰκονομίαν τῆς περιουσίας καὶ τῶν χρημάτων αὐτῶν, ἀλλὰ διασκορπίζουσι καὶ κατασπαταλῶσιν αὐτά. Πρωτίστως ὅμως τὸ ἄσωτος κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῆς πρώτης κατηγορίας, διὰ τοῦτο συμβαίνει, ὥστε αὐτοκαμαρώνομενοι, οὕτως εἰπεῖν, τινες πεντακάθαρα νὰ λέγωσι χάριν ἀντεστιότητος μεταξὺ των κατὰ τὴν Κυριακὴν τοῦ Ἀσώτου «Ἡμεῖς σήμερον τοῦ ἀσώτου ἔχομεν τὴ γιορτή μας».

Τὸ λεγόμενον ὅτι πολλάκις καὶ εἰς μεγάλας θεωρουμένας κεφαλὰς χωροῦσι μεγάλαι πλάναι εἶνε ἀληθέστατον· ἐνθυμοῦμαι μίαν ἡμέραν, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει πολλάκις, ὅτι, γενομένης συζητήσεως μεταξὺ δύο προσώπων περὶ τρίτου, ὁ εἷς ἔλεγε περὶ αὐτοῦ ὅτι ἦτο κατάμεστος καλῶν, ὅτι ἦτο ἀλαζών, ψεύστης, ἐχθροῦργος καὶ ἄρπαξ, ὁ δὲ ἕτερος, ὅστις ἦτο καὶ λογιώτατος, ὑπολαβὼν εἶπε «Τέλος πάντων ἀπὸ ἄλλους, οἱ ὁποῖοι εἶνε καὶ ἄσωτοι, αὐτὸς εἶνε καλήτερος, διότι φαίνεται ἠθικὸς ἄνθρωπος» σημαίνων ὅτι ἐὰν κατηγορήθη διὰ σωματικὰς καταχρήσεις.

Τότε, παρακαλῶ, ἀφοῦ ὁ δοῦλος τῶν φοβερῶν παθῶν τῆς ἀλαζονείας, τοῦ ψεύδους, τῆς ἐχθροργίας καὶ τῆς ἁρπαγῆς ἔχει καὶ τὴν ἠθικήν του εἰς τὴν θέσιν της, ποῖος λέγεται καὶ εἶνε ἀνήθικος; Ὁ ἄσωτος, ἀπαντῶσιν οἱ πολλοί, νοοῦντες μόνον τὸν αἰσχμαλωτισθέντα ὑπὸ τῶν σαρκικῶν παθῶν, χωρὶς βεβαίως νὰ ἀναλογίζωνται ὅτι ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι οἱ ἄδικοι, οἱ ἀλαζόνες καὶ ἄθεοι, οἱ δημιουργοὶ τῆς παραλυσίας διὰ τῆς διεφθαρμένης διδασκαλίας των, διὰ τῶν βακχικῶν καὶ αἰσχρῶν πομπῶν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν, ὅπως σήμερον, ἂν αὐτοὶ οἱ διὰ παντοίων μέσων παραλύοντες πάντα ἠθικὸν δεσμὸν καὶ ὁδηγοῦντες τὰ ἔθνη καὶ τὰς κοινωνίας εἰς τὴν ἀποσύνθεσιν καὶ καταστροφὴν δὲν εἶνε ἄσωτοι, τότε παραδεχόμεθα ὅτι ἄνθρωπος εἶνε μόνον ὕλη καὶ μόνον ὑλικὸς δυνάμεις ἔχει, ἐφ' ὧν ποιούμενος κατάχρησιν δύναται νὰ ὀνομασθῇ κατα χραστὴς καὶ ἄσωτος. Ἐνῷ ὁ ἄνθρωπος, ἔχων σωματικὴν καὶ πνευματικὴν ὑπόστασιν, κατὰ δύο τρόπους καταχρᾶται καὶ γίνεται ἄσωτος, σωματικῶς δηλονότι καὶ πνευματικῶς, ἑπομένως ὑπάρχουσι δύο ποιότητες δύο γένη ἀσωτίας, καὶ πάμπολλα εἴδη ἀναλογοῦντα πρὸς τὰς πολυαριθμους πνευματικὰς καὶ ὑλικὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου.

Τὴν ἀλήθειαν ταύτην περὶ τῆς διττῆς ἐν κεφαλαίῳ ἀσωτίας τὴν ψηλαφῶμεν ἐν αὐτῇ τῇ περὶ τοῦ Ἀσώτου υἱοῦ παραβολῇ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ ἐν τοῖς καθέλου πράγμασιν. Ὁ νεώτερος υἱὸς τῆς παραβολῆς, πρὶν καταστωτεύσῃ «τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως», ὠθήθη ὑπὸ ἐγωϊσμοῦ, αὐθαδείας καὶ ἀγνωμοσύνης, καὶ κατεσπατάλησε τὸ λογικὸν καὶ κατησώτευσεν ἐπὶ τῆς ἐλευθέρας αὐτοῦ βουλήσεως, θελήσας νὰ ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τοῦ φίλτρου καὶ τῆς ἁγιότητος τοῦ ἐπουρανίου Πατρός, εἰπὼν αὐτῷ «Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον (τὸ ἀνῆκον) μέρος τῆς οὐσίας».

Πρῶτον λοιπὸν ἐθυσίασε τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ πλοῦτον, καὶ κατόπιν, ἀποχωρισθεὶς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀπώλεσε τὸν γνώμονα καὶ κανόνα τοῦ ζῆν τιμίως καὶ ἐναρέτως, καὶ ἔπεσεν εἰς παντὸς εἴδους ἀσωτίας, σαρκικὰς καὶ πνευματικάς, καὶ κατήντησεν εἰς τὴν παντελῆ στέρησιν, εἰς τὸν διττὸν λιμὸν τοῦ νὰ μὴ ἔχῃ οὔτε ὑλικήν, οὔτε ἠθικήν τινα περιουσίαν καὶ ἐκμάδα. Τούτου δ' ἕνεκα «πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς βόσκειν χοίρους».

Ὁ κύριος αὐτὸς καὶ δεσπότης, εἰς τὸν ὁποῖον προσεκολλήθη ὁ ἄσωτος, εἰκονίζει τὴν δύναμιν, τὸ τυραννικὸν καὶ δεσποτικὸν παντὸς πάθους, πνευματικοῦ ἢ σαρκικοῦ, τὸ ὁποῖον πλειότερον τῶν ἄλλων ἐδέσποσε καὶ τελείως ἐπεκράτησε καὶ ἐκυριάρχησεν ἐπὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ διευθύνει καὶ σύρει αὐτὸν ἀναισθήτως· «καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους».

Οἱ χοῖροι παρ' Ἰουδαίοις ἐθεωροῦντο βδελυκτότατα ζῷα καθ' ἑαυτὰ καὶ ἐτέθησαν, ἵνα σημάνωσι τὴν κακὴν ἰδιότητα πάσης ἁμαρτίας, καὶ δὲν σημαίνουσι μόνον τὴν ἀκαθαρσίαν τῶν σαρκικῶν παθῶν, ὡς τινες ἀποκλειστικῶς φρονοῦσιν, ἀλλὰ τὸ ἐπαχθὲς καὶ βδελυκτὸν παντὸς πάθους σαρκικοῦ ἢ πνευματικοῦ· ὅτι δὲ πάντα τὰ εἴδη τῶν παθῶν εἶνε βδελυκτὰ καθ' ἑαυτά, ὡς οἱ χοῖροι παρ' Ἰουδαίοις, ὅστινες κατὰ ἑκατοντάδας ἐφονεύθησαν ἐν Ἱεροσολύμοις, ὅταν οἱ κατακτηταὶ τῆς χώρας των πρὸς ἐκδίκησιν ἔστησαν αὐτοῖς ἄγαλμα χοίρου πρὸς προσκύνησιν, εἶνε φανερόν, καὶ δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἀνάγκην ἀποδείξεως, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ πράττοντες εἶν' ὁπόταν κακὸν ἔρχεται στιγμή, καθ' ἣν ἀναμάζονται νὰ τὸ γλυκάζωσι.

Πρό τινος χρόνου ἀνέγνων ὅτι ἐν τῷ ἐνταῦθα Πλημμελειοδικείῳ δικαζόμενος εἷς λωποδύτης, ἐπ' αὐτοφώρῳ ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς ἐξουσίας καὶ ὑπ' ἄλλων συλληφθείς, ἐζήτησε τὴν ἀναβολὴν τῆς δίκης του, διότι δὲν παρευρέθη ὁ ἀναλωθὼν τὸν ὑπερασπίσῃ δικηγόρος· καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου τῷ εἶπε· «Μὰ ἄνθρωπε, τί θὰ εἴπῃ ὁ δικηγόρος σου, τὸν ὁποῖον περιμένεις, ἀφοῦ συνελήφθης ὑπὸ πολλῶν κλεπτῶν;» Τότε ἠναγκάσθη καὶ αὐτὸς ὁ λωποδύτης νὰ βδελυχθῇ τὸ πάθος τοῦ ψεύδους τῶν πολλῶν δικηγόρων καὶ τοῦ ἰδικοῦ του, καὶ εἰς ἀπάντησιν εἶπε πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ δικαστηρίου· «Κύριε πρόεδρε, καὶ ἐγὼ ἀπορῶ τί θὰ εἰπῇ ὑπὲρ ἐμοῦ ὁ δικαγόρος μου, καὶ γι' αὐτὸ θέλω νὰ τὸν ἀκούσω».

Τὸ «Καὶ ἐπεθύμει (ὁ Ἄσωτος) νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κεράτων, ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ», σημαίνει τὸ ἀπόρεστον καὶ ἄπληστον τῶν παθῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουσι τὴν ἰδιότητα, ὅσον ἐκπληροῦνται, τόσον νὰ αὐξάνωσι πλειότερον καὶ νὰ κατακυριεύωσι τὸν ἄνθρωπον καὶ αἰωνίως νὰ θανατώνωσιν αὐτόν.

Ὦ τί θηρίον ἀνθρωποφάγον καὶ ἀχάριστον εἶνε ὁ κόσμος μὲ τὰς ἡδονάς του, μὲ τὰ θέλγητρά του καὶ τὰς ματαιότητάς του! Τὰ πάντα παραδίδει εἰς αὐτὸν ὁ ἀκολουθῶν τὸ σχολεῖον τοῦ κόσμου ἄνθρωπος, τὰ πάντα θυσιάζει χάριν τοῦ κόσμου, καὶ ὁ κόσμος, βλέπομεν, ὡς προσφυῶς λέγει καὶ εἷς τῶν ἐξέχων ἑρμηνευτῶν, εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς πρὸς αὐτὸν ἀφοσιώσεώς μας, μᾶς ποτίζει δηλητήριον, δὲν ἔχει τὴν γενναιότητα οὐδὲ ξυλοκέρατα, (ὡς λέγομεν τὰ κεράτια) νὰ μᾶς ἀνταποδώσῃ, δὲν δύναται οὐδὲ μὲ αὐτὴν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ματαιότητά του νὰ μᾶς χορτάσῃ, διότι αὐτὴ ἡ κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ κόσμου ζωὴ εἶνε παρὰ τὴν πνευματικὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου ζωή, καὶ δὲν δύναται οὐδέποτε ἐν αὐτῇ τῇ παρὰ φύσιν ζωῇ νὰ εὕρῃ ὁ θοεειδὴς ἄνθρωπος ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν.

Ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου, ἵνα ἑλκύσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ σχολεῖον αὐτοῦ, παριστᾷ αὐτῷ τὰ πάντα ἡδέα, τῷ ὑπόσχεται κατ' ἀρχὰς τὸ πᾶν, ἀλλ' ἀφοῦ τὸν αἰχμαλωτίσῃ, τὸν κάμνει ὡς τὸν ἄσωτον τοῦ Εὐαγγελίου χοιροβοσκὸν τῶν παθῶν του, τὸν κάμνει πτῶμα ἐξαίσιον καὶ τετραυματισμένον ψυχῇ τε καὶ σώματι καὶ ἀηδιάζοντα καὶ βδελυττόμενον τὴν ἰδίαν του ἀθλιότητα.

Τὰ ἔργα τῶν μακρὰν τοῦ Θεοῦ εὑρισκομένων ἀνθρώπων εἶνε πάντοτε ἔργα ἀσώτων καὶ παραφρόνων υἱῶν, ζώντων ἐκτὸς τοῦ πλούτου τῆς ἀγαθότητος, τῆς σοφίας καὶ τῆς θείας τοῦ οὐρανίου Πατρὸς δυνάμεως καὶ ἰσχύος· διὰ τοῦτο λέγει περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Ἀσώτου υἱοῦ τὸ «Εἰς ἑαυτὸν ἐλθών»· ἀφοῦ δηλονότι ἦλθεν εἰς τὰ μυαλά του, εἰς τὸ λογικόν του, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐπισκοτίσῃ καὶ καταβολώσῃ ἡ

ἁμαρτία, ἐσκέφθη νὰ μετανοήσῃ καὶ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρικὴν ἑστίαν, ὡς εἷς τῶν μισθίων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοὶ ἀναγνῶσται, ἐὰν ζῶμεν μακρὰν τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ, ἐὰν εἴμεθα ἐκτὸς ἑαυτῶν, «πρέπει νὰ ἔλθωμεν εἰς ἑαυτούς», πρέπει νὰ συναισθανθῶμεν ὅτι πᾶν ἀγαθὸν προτέρημα, τὸ ὁποῖον ἔχομεν, πᾶσαν δύναμιν ὑλικοῦ πλούτου ἢ σωματικὴν ἢ πνευματικὴν πρέπει νὰ τὴν χρησιμοποιῶμεν πρὸς ὠφέλειαν ἡμῶν καὶ τοῦ πλησίον, πνευματικήν τε καὶ σωματικήν, καὶ δὲν πρέπει νὰ τὴν κατασπαταλῶμεν καὶ τὴν κατασωτεύωμεν ἐφ' ἃ μὴ δεῖ, ὅπου δὲν πρέπει. Οἱ ἔχοντες ἐπιστήμην, εὐφυΐαν, νοητικὸν πλοῦτον, πρέπει νὰ ἔχωσιν ἀναπάστασταν καὶ τὸν πλοῦτον τῆς καρδίας, τὴν ἠθικότητα καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλοῦτον, ἄλλως τε κατασωτεύουσι τὸν πλοῦτον αὐτῶν πρὸς βλάβην, καὶ εἶνε οἱ πρῶτοι ἄσωτοι αὐτοί, διότι ἡ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς ἠθικότητος ἐνεργοῦσα διάνοια πάντοτε κακουργεῖ, καὶ ἡ ἐνέργεια αὐτῆς εἶνε οὐχὶ ἁπλῶς σπατάλη καὶ ἀσωτία τοῦ νοητικοῦ πλούτου, ἀλλὰ πηγὴ πάσης ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς ἀσωτίας.

Πλανῶνται λοιπὸν κατὰ ταῦτα οἱ περιορίζοντες τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄσωτος καὶ ἀσωτίας εἰς μόνας τὰς ὑλικὰς καὶ σαρκικὰς καταχρήσεις, θὰ εἶνε δὲ ἀνόητον καὶ ἄδικον νὰ φρονῇ τις ὅτι οἱ καταχρασταὶ τοῦ διανοητικοῦ πλούτου καὶ δημιουργοὶ τῆς ἀσωτίας τῶν ἄλλων δὲν εἶνε αὐτοὶ ἄσωτοι.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Ε'
ΠΡΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΗΝ ΓΥΝΑΙΚΑ

Περὶ πνευματικότητος τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐζητήσατε, Κυρία, νὰ παραστήσω τὰς μᾶλλον ὑψηλὰς ἰδέας περὶ τοῦ ὑπερτάτου ὄντος, ἀλλ' αἱ ἰδέαι αὗται, ὅπως ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ τὰς συλλάβωμεν, εἶνε τόσον κατώτεραι τῆς δικαίας ἐκτάσεως, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ ἔχωσιν, ὅσον τὸ τέλος αὐτῶν εἶνε κάτωθεν τοῦ ἀπείρου. Ὅλοι ἀγαπῶμεν νὰ θεωρῶμεν τὸν Θεόν ὡς ὄν, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπειρία μᾶς καταπλήττει, τοῦ ὁποίου τὸ ἀκατάληπτον μᾶς ταπεινοῖ καὶ ἡ παντοδυναμία μᾶς ἐμπνέει καὶ ἐμπιβάλλει τὸ σέβας καὶ τὴν λατρείαν. Ἐντεῦθεν, προσπίπτοντες εἰς τὴν γῆν, ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν τὸν Θεὸν ἀναγνωρίζοντες καὶ ὁμολογοῦντες τὴν μηδαμινότητα ἡμῶν, τὸν Θεόν, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένοντο καὶ χωρὶς τοῦ ὁποίου δὲν εἴμεθα τίποτε, τὸ δὲ αἴσθημα τῆς δυσαναλογίας ταύτης τοῦ ἀπείρου φέρει εἰς τὸ νὰ πιστεύωμεν ὅτι ὑπάρχει μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἡμῶν τοιαύτη ὅμτρος ἀπόστασις, ὥστε δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὑφίσταται ἐπικοινωνία καὶ σχέσις τοῦ Δημιουργοῦ πρὸς ἡμᾶς τοὺς αὐτελεῖς καὶ ἐλεεινοὺς θνητούς, οἵτινες κατέχομεν μόλις ἐλάχιστον μέρος ἐν τῷ σύμπαντι.

Ἀλλ' ἐὰν τὸ αἴσθημα τοῦτο τῆς βαθυτάτης ταπεινώσεως δὲν εἶνε τὸ μόνον ὑφ' οὗ ὀφείλομεν νὰ ἐμψυχώμεθα, γλυκεῖα περιφρόνησις θὰ γεννηθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, ἐν τῷ λογισμῷ, ὅτι ὁ Ποιητὴς τοῦ σύμπαντος ἠδόκησε νὰ συνάψῃ σχέσεις πρὸς ἡμᾶς, αἱ ὁποῖαι συγχωροῦσιν ἵνα θεωρῶμεν Αὐτὸν ὡς Πατέρα ἡμῶν. Ὅπως δὲ παρουσιάσωμεν τὰς σχέσεις ταύτας, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται πᾶσα ἡ οἰκοδομὴ τῆς πίστεως, ἀπαιτεῖται νὰ ἔχωμεν ὀρθὰς καὶ εὐγενεῖς ἰδέας περὶ τῆς ἡμετέρας φύσεως καὶ νὰ προσέχωμεν, ὅπως μὴ γίνωμεν κοινωνοὶ τῆς δόξης καὶ πλάνης ἐκείνων, οἵτινες ἐκλαμβάνουσιν ὡς μηχανὴν τὸν ἄνθρωπον, ἢ ὡς ζῶον ἀνώτερον τῶν ἄλλων ἕνεκα τῶν δυνάμεων δι' ὧν οὗτος διακρίνεται ἀπ' αὐτῶν! Βαβαὶ τῆς ὀλεθρίας πλάνης ἥτις μᾶς ταπεινοῖ καὶ ἐξευτελίζει πρὸ τῶν ἰδίων ὀφθαλμῶν! Πλανώμενοι ὑπὸ καθαρῶς φυσικῶς φαινομένων ζητοῦσι νὰ ἐμποιήσωσιν ἡμῖν ἀμφιβολίας περὶ τῆς περὶ ἡμῶν ἰδιαιτέρας προνοίας τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀπομακρύνωσιν ἡμᾶς ἀπ' αὐτοῦ. Ὅταν τις ὁκοθεν αἰχμαλωτίζηται ὑπὸ τῶν ὁρατῶν ὄντων εἰς βαθμὸν τοιοῦτον, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ σχηματίσῃ μηδεμίαν ἰδέαν περὶ τῶν ἀοράτων, τότε προσηλοῦται περισσότερον ὅπως παρατηρῇ τὰς ὑφισταμένας σχέσεις μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ὕλης καὶ τοῦ κτήνους ἢ τὰς διαφορὰς αὐτῶν.

Πιστεύω, Κυρία, ὅτι θὰ λάβητε τὴν καλωσύνην καὶ τὸν κόπον νὰ ἐξετάσωμεν ὁμοῦ τὰς διαφορά.

Εἰς τὴν δευτέραν ἐπιστολὴν παρατηρήσαμεν ὅτι ἡ ὕλη, μὴ ἔχουσα κίνησιν καὶ αἴσθησιν ἀφ' ἑαυτῆς, ἀδυνατεῖ νὰ ἦναι ἡ αἰτία τῶν καταστάσεων, ἃς ὑφίσταται, καὶ ἡ αἰτία τῆς τάξεως εἰς ἣν ὑπόκειται, ὅτι ἐξαρτᾶται ἐκ τινος διανοίας, ἥτις εἶνε πνεῦμα καθαρόν, καὶ ὅτι ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἡ τάξις καὶ ἡ παρατηρουμένη κίνησις εἰς τὸ σύμπαν. Διὰ τοῦτο δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δύναμις τῆς σκέψεως, ἀχώριστος οὖσα τῆς διανοίας, δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ὕλῃ, ἀλλ' ἐν τῇ ὑποστάσει ἑτέρας φύσεως, τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν πνεῦμα, καὶ ὅτι ἑπομένως, ἐπειδὴ ἔχομεν τὴν δύναμιν τῆς σκέψεως ἢ τοῦ διαλογισμοῦ, ὑπάρχει ἐπίσης καὶ ἐν ἡμῖν πνεῦμα ἢ ψυχὴ νοερά. Ἡ παρατήρησις ἡ γενομένη εἰς τὸ τέκνον τὸ κινοῦν λίθον ἐν τῇ σφενδόνῃ του δύναται νὰ καταστήσῃ τὸν συλλογισμὸν τοῦτον εὐκολονόητον. Ἂς προχωρήσωμεν ὅμως παραπέρω καὶ ἂς ἀναλύσωμεν τὰς ἐνεργείας ἢ μᾶλλον τὰς ἐργασίας τῆς σκέψεως ἡμῶν, ὡς ἀνελύσαμεν πᾶς ἐντυπώσεις τοῦ αἰσθήματος ἐν τῇ τρίτῃ ἐπιστολῇ. Ἐπειδὴ δὲ παρ' ἐμοῦ ζητεῖτε νὰ συντελέσω εἰς ἐδραίωσιν τῆς πίστεως καὶ τῶν πνευματικῶν ἐπιροιῶν τοῦ τέκνου σας, θέλετε μοι ἐπιτρέψει νὰ σᾶς εἴπω τί θὰ τῷ ἔλεγον, ἂν ἀπατεινόμην ἀμέσως πρὸς αὐτό.

«Σύ, ὦ ἀγαπητόν μοι τέκνον, ἔφθασας ἤδη, θὰ ἔλεγον αὐτῷ, εἰς ἡλικίαν δεκαοκτὼ ἐτῶν καὶ αἰσθάνεσαι καλῶς ὅτι τὸ σῶμά σου δὲν εἶνε εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, ἐν ᾧ ἦτο πρὸ δύο ἐτῶν, πρὸ τεσσάρων, πρὸ ἕξ, καὶ τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας· κατ' ἔτος ἀναπτύσσεται τοῦτο πλειότερον, ἡ δὲ ἐνέργεια, δι' ἧς λαμβάνει νέα στοιχεῖα καὶ ἀποβάλλει μέρος τοῦ προσληφθέντος, μεταβάλλει τὴν κατάστασίν του σύνημέραι, ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν· ἴσως μάλιστα δὲν μένει ἐν σοὶ ρανὶς αἵματος, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν γέννησίν σου ἐκυκλοφόρει ἐντὸς τῶν φλεβῶν σου, μετά τινα δὲ ἔτη οὐδὲν θὰ ὑπολειφθῇ ἐξ ἐκείνου, ὅπερ νῦν ἔχεις, καὶ κατὰ τὸ γῆρας θὰ καταντήσῃ, ὥστε νὰ ἀποξηράνῃ τὰ ὄργανά σου, μεταβάλλον τοὺς χαρακτῆρας καὶ ἐξασθενοῦν τὰς δυνάμεις σου.

«Οὕτω λοιπὸν τὸ σῶμά σου θὰ εὑρίσκηται καθ' ὅλον τὸν βίον εἰς κατάστασιν διηνεκοῦς μεταβολῆς, καὶ ὅμως θὰ αἰσθάνησαι ὅτι διατελεῖς πάντοτε τὸ αὐτὸ ἄτομον, ὅτι τὸ ἐγώ σου δὲν ἠλλοιώθη, ὅτι ἐμψυχοῦσαι ὑπὸ τῆς αὐτῆς ζωῆς, ὅτι ἐν τῷ στοχασμῷ τούτῳ «ἐγὼ εἰμι τοιοῦτος» δὲν ὑπάρχει οὔτε νυνεότης, οὔτε γῆρας, ἀλλ' ὅτι ἄρα ἡ σκέψις σου, ἀνωτέρα πάσης ἐναλλαγῆς ἢ τροπῆς, διέμεινεν ἀναλλοίωτος ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτῆς, καὶ ὅτι ἡ πρώτη ἀρχὴ καὶ αἰτία, ἡ δημιουργὸς τῆς ζωῆς σου, διετηρήθη σταθερὰ ἡ αὐτή».

«Ἐὰν ἡ σκέψις ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἑνώσεως ὅλων τῶν ὑλικῶν μορίων τῶν συνιστώντων τὸ σῶμα, τὸ ἐγὼ θὰ ἠλλοιοῦτο ὅπως τὸ ἡμέτερον σῶμα, θὰ μετέβαλλε κατάστασιν, μορφὴν καὶ σχῆμα, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει, ὡς παρετήρησα ἤδη. Καὶ σὺ ἤθελες διακρίνει, τέκνον μου, κάλλιον, ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, ὅτι δὲν εἶσαι πλέον ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος.

«Ἐὰν ἡ σκέψις ἦτο σωματικὸν παραγόμενον, σὺ ἤθελες ἔχει τὸ αἴσθημα τόσων ὄντων καὶ ζώων, ὅσα τὰ ὑλικὰ μόρια ἐν τῷ ὑμετέρῳ σώματι, θὰ διενοοῦτο δι' ἑκάστου τῶν ἰδίων ὀργάνων, οὕτω δὲ ἕκαστον δάκτυλον, ἕκαστον ὀστοῦν, ἑκάστη φλέψ, ἑκάστη τέλος ῥανὶς αἵματος ἤθελεν ἀποτελεῖ ὄν ζῶν, διακρινόμενον ὅλων τῶν ἄλλων, ὡσαυτὶ τὸ ὑμέτερον σῶμα συνέστη ἐκ χιλιάδων ὑλικῶν μορίων, ἤθελες ἔχει τὴν αἴσθησιν ὁμοιαρίθμων χιλιάδων ὄντων ζώντων, σκεπτομένων καὶ ἀποτελούντων τὸ εἶναί σου.

»Πρᾶγμα ἀδύνατον.

»Σήμερον ἔχεις βάρος διπλάσιον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον εἶχες πρό τινων ἐτῶν, καὶ ὅμως δὲν εἶσαι ἄτομον διπλοῦν. Σύ, τέκνον μου, δὲν ἐννοεῖς ὅτι ἐκ τούτου ἐδιπλασίασες τὴν ὀντότητά σου, καὶ ἐὰν φθάνῃς εἰς εὐσαρκίαν ἀνθρώπου ζυγίζοντος τριακοσίας λίτρας, δὲν ἐννοεῖς ὅτι ἡ διανοουμένη ἀρχή σου ἐγένετο μεγαλητέρα ἢ ὀγκωδεστέρα. Καὶ ὅταν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐγὼ παρακαλῶ τὸν πανάγαθον Θεὸν νὰ σε διασώσῃ, σὺ ἔχασες ἓν μέλος, ἔπειτα τὸ δεύτερον, εἶτα τὸ τρίτον, τὸ τέταρτον, καὶ οὕτω καθεξῆς, αἰσθάνεσαι μὲν τότε, ὅτι στερεῖσαι ὀργάνων, ἀλλὰ συγχρόνως αἰσθάνεσαι ὅτι τὸ ἐγώ σου, ἤγουν τὸ διανοούμενον ὄν, δὲν κατετμήθη, οὐδὲ ἔπαθε διόλου, ὅτι δὲν εἶνε τὸ τέταρτον τοῦ ὅλου, τὸ οὔτε ἓν τρίτον, οὔτε τὸ ἥμισυ τοῦ ἐγώ, καὶ ὅτι ἡ σκέψις διαμένει τελεία καὶ πλήρης, οἱαδήποτε καὶ ἂν ὦσι, μᾶλλον ἢ ἧττον, αἱ ἀλλοιώσεις, τὰς ὁποίας εἶνε δυνατὸν νὰ ὑποστῇ τὸ ἡμέτερον σῶμα. Τοῦθ' ὅπερ ἀποδεικνύει ὑμῖν, ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς διανοίας εἶνε ἁπλῆ καὶ ἀδιαίρετος, ἐνῷ ἡ ὕλη ὑφίσταται διαίρεσιν, καὶ τὰ σχηματισθέντα ὑπ' αὐτῆς σώματα δύνανται νὰ ὑφίστανται μετατροπὰς καὶ ἀλλοιώσεις διηνεκεῖς!

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΕΠΙ ΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ Κ. ΜΟΣΧΑΚΗ

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς μνήμης τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν ἐτελέσθη ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ τὸ εἰθισμένον μνημόσυνον τῶν εὐεργετῶν, ὁωρητῶν καὶ καθηγητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Ὁ ἐντεταλμένος τὴν ἐκφώνησιν τοῦ πανηγυρικοῦ κ. Γρηγόριος Μοσχάκης διὰ γλώσσης εὐφραδοῦς καὶ μεστῆς ἀδρῶν νοημάτων ἐξῆρε τὴν δύναμιν καὶ τὴν σημασίαν τοῦ ἠθικοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ ἠθικοῦ συναισθήματος, στηρίζας τὴν ὁμιλίαν του ἐπὶ τοῦ ῥητοῦ τοῦ Ἀποστόλου· «Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν καὶ κύμβαλον ἀλαλάζον». Κατέδειξεν ὅτι τὰ σωματικὰ πλεονεκτήματα καὶ τὰ διανοητικὰ δύνανται μὲν νὰ ὦσιν ἀξιόλογα καὶ θαυμαστά, ἀλλὰ δὲν εἶνε ἱκανὰ ταῦτα μόνα νὰ περιβάλωσι τὸν ἄνθρωπον δι' ἐκείνου, τὸ ὁποῖον γεννᾷ τὴν ἐκτίμησιν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἄλλων καὶ δίδει τὴν πραγματικὴν ἀξίαν, ἐνῷ τὸ ἠθικὸν συναίσθημα, καὶ αὐτὸ καθ' ἑαυτό, καὶ κατὰ μείζονα λόγον, ὅταν ὑπάρχῃ μετὰ τῶν διανοητικῶν, ἐξυψοῖ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν περιβάλλει δι' αἴγλης πραγματικῆς καὶ εἰς τὰ ἴδια ὄμματα, καὶ εἰς τὰ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Διάνοια εὐστροφος καὶ δεξιὰ καὶ πλήρης πολλῶν γνώσεων, κεχωρισμένη τοῦ ἐκ τῆς θρησκείας ἀπορρέοντος καὶ εἰς ταύτην ἀγοντος ἠθικοῦ συναισθήματος, δύναται πολλάκις νὰ ἀποβῇ κοινωνικὴ πληγὴ καὶ μάστιξ, ἐνῷ καρδία, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμφωλεύει ἡ ἀγάπη καὶ τοῦ Θεοῦ ὁ φόβος, καὶ ψυχὴ ἠθικῶς σθεναρά, μόνον πρὸς καλὸν τοῦ πλησίον ἐνεργεῖ καὶ γίνεται στήριγμα τῆς κοινωνίας. Οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι, συνδυάσαντες τὰ διανοητικὰ πλεονεκτήματα διὰ τῆς θύραθεν σοφίας μετὰ τοῦ ἀγνοτάτου ἠθικοῦ συναισθήματος, τὸ ὁποῖον γεννᾷ ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, ὑπῆρξαν πραγματικοὶ φωστῆρες καὶ μεγάλοι τοῦ Ἔθνους διδάσκαλοι. Οἱ εὐεργέται ἐπίσης καὶ δωρηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, ὑπὸ τοῦ ἠθικοῦ τούτου συναισθήματος ἐλαυνόμενοι καὶ τῆς πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης, ἐπρόντισαν κατὰ δύναμιν νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἐκπαιδευτικοῦ ἱδρύματος. Ἡ ἑλληνικὴ διάνοια ἔφερεν εἰς φῶς ὕψιστα διδάγματα καὶ ὕψιστας ἀληθείας, ἀλλ' ἐκ τούτων ὠφελήθησαν μὲν ἄλλοι λαοί, οἵτινες τὰ ἀπεδέχθησαν ὡς ἀληθῆ, ὄχι ὅμως καὶ ἡ φυλὴ ἐκ τῆς διανοίας τῆς ὁποίας ἐξῆλθον· καὶ τοῦτο διότι, καθὼς ἔλεγεν ὁ μακαρίτης Παπαρρηγόπουλος, ἐν τῇ Ἑλληνικῇ φυλῇ οὐδέποτε ἀποκατέστη ἰσορροπία μεταξὺ τῆς διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς δυνάμεως.

Τὴν ἰσορροπίαν ταύτην παρεκάλεσεν ἐν τέλει καὶ ἠυχήθη δι' ὡραίας ἀποστροφῆς νὰ ἀποκατασταθῇ οἱ φοιτηταί, οἱ-

τινες οὐχὶ ποιητικὴ ἀδεία, ἀλλὰ δικαίως ὠνομάσθησαν «χρυσαῖ τῆς πατρίδος ἐλπίδες».

Τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Μοσχάκη μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἠκροῶντο οἱ παρευρισκόμενοι. Τὸ λυπηρὸν ἦτο ὅτι ἡ ἀκαδημαϊκὴ νεότης ἐλάχιστα ἀντεπροσωπεύετο ἐκεῖ, διότι οὐδὲ τὸ τὸ δέκατον τῶν φοιτητῶν δὲν παρευρίσκετο. Καὶ ἐκ τῶν καθηγητῶν ὀλίγοι. Ἐκ τῶν ἀπογόνων τοῦ πιθήκου οὐδεείς. Ἃς φωνάζωσιν ὅτον θέλουσιν ὅτι ὁ θεωρητικὸς ὑλισμὸς δὲν συνεπάγεται τὸν πρακτικόν. Στοιχειῶδες καθήκον, ἁπλῆ ἀθροφροσύνη ἢ ἐντροπὴ τοῖς ἐπέβαλλε νὰ παρευρεθῶσιν ἐκεῖ, ἂν ὄχι χάριν τῶν τριῶν Ἱερουργῶν, περὶ τῶν ὁποίων φρονοῦσιν ἴσως ὅτι ὑπάγονται εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐκφύλων, ἀλλὰ τοὐλάχιστον χάριν τῆς μνήμης τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἔδειξαν τόσην πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἐκτίμησιν, ὥστε κατέλιπον τὰς περιουσίας των πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς κανονικῆς λειτουργίας τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀλλ' ὁ ὑλισμὸς κατ' ἀνάγκην ὀθεῖ εἰς πρᾶξιν ἀνάλογον, διότι ἡ πρᾶξις εἶνε τὸ τελευταῖον μέρος σειρᾶς γεγονότων, ἀρχομένων ἀπὸ πεποιθήσεων καὶ ἰδεῶν. Ὁ ὑλισμὸς καταπνίγει πᾶσαν ἰδέαν καθήκοντος καὶ ἐξομοιοῖ τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὰ κτήνη. Ἀλλὰ τοιαῦτα διδάγματα πρὸς τὴν Ἀκαδημαϊκὴν Νεότητα, ὁποῖα τὰ τοῦ κ. Μοσχάκη, δὲν θὰ παρέλθωσιν ἄκαρπα, συντασσόμενοι δὲ ἐν ζήλῳ καὶ ἀγάπῃ οἱ ὁμόφρονες καθηγηταὶ θέλουσι δυνηθῆ νὰ ἐμφυσήσωσιν εἰς τοὺς φοιτητὰς νέον πνεῦμα, ἀντάξιον τῶν ἐλπίδων, ἃς στηρίζει ἐπ' αὐτοὺς ἡ κοινωνία, ἡ ἐκκλησία καὶ τὸ ἔθνος. (1)

Ν. Γ.

ΑΙ ΕΝ ΤΩι ΕΞΩΤΕΡΙΚΩι ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΣ

Ὅλα τὰ Κράτη σήμερον πολλὰς καὶ ποικίλας καταβάλλουσι φροντίδας διὰ τοὺς συνοικισμοὺς τῶν εἰς ξένας χώρας ἐγκατεστημένων ὑπηκόων των. Τὸ δὲ πρόσφατον ἀκόμη ταξείδιον τοῦ Γερμανοῦ Αὐτοκράτορος εἰς Ἱεροσόλυμα μᾶς δίδει τὴν λαμπροτάτην ἀπόδειξιν τῶν φροντίδων τούτων.

Ἡ δὲ μέριμνα αὕτη ἀποβλέπει α'.) Εἰς τὴν συντήρησιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ ἐθνικοῦ τῶν ἀποίκων συναισθήματος καὶ τῆς ἀγάπης καὶ ἐμπιστοσύνης αὐτῶν πρὸς τὸ Κράτος των. β'.) Εἰς τὴν οἰκονομικὴν προαγωγὴν τῶν ἀποίκων καὶ τοῦ Κράτους, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκουσι. γ'.) Εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων των, σύμφωνα μὲ τὸ ἐθνικὸν πνεῦμα καὶ τὰς πατρίους παραδόσεις των. δ'.) Εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ θρησκευτικοῦ των συναισθήματος, σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουσι, καὶ τοῦ δόγματος, τὸ ὁποῖον προσεύουσιν.

Ἡ ἐν Γαλλίᾳ νεωτέρα Δημοκρατία, καὶ εἰς τοὺς χρόνους τῆς ἀθέου ἐσωτερικῆς πολιτικῆς της, δὲν ἔπαυσε νὰ προστατεύῃ τὰ εἰς ξένας χώρας θρησκευτικὰ τάγματα τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰς ἐν τῇ Ἀνατολῇ Σχολὰς τῶν Καθολικῶν Προπαγανδῶν.

Ἀλλ' ἡ ἐν Ἑλλάδι πολιτική, ὡς δὲν εὗ εν εὐκαιρίαν νὰ ἐργασθῇ διὰ τὴν τακτοποίησιν καὶ ἀκμὴν τῶν ἐσωτερικῶν πραγμάτων, τοιουτοτρόπως ἔδειξεν ἴσην ἀδιαφορίαν καὶ διὰ τὴν κατάστασιν τῶν Κοινοτήτων τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ.

Αἱ Κοινότητες δηλαδὴ οὗται ἀφέθησαν ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ἰδίας δυνάμεις των, χωρὶς καμμίαν προστασίαν καὶ βοήθειαν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Τοῦτο εἶνε τὸ ὀλιγώτερον κακόν. Διότι διεπράχθη καὶ ἄλλο βαρύτερον. Οἱ ἔσω δηλονότι εἰργάσθημεν διὰ νὰ φθείρωμεν καὶ παραλύσωμεν τὴν ζωὴν τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὁμογενῶν Κοινοτήτων. Πῶς ; α') δι' ἀποστολῆς προξένων, νεκρῶν ὑπὸ ἔποψιν ἐθνικὴν καὶ θρησκευτικήν, καὶ προκαλούντων τὸν οἶκτον, ὁπόκις δὲν προκαλοῦσι τὴν βδελυγμίαν, διαιρούντων δὲ πολλάκις τοὺς ὁμογενεῖς ἀντὶ νὰ τοὺς συνδιαλλάττωσι· β') διὰ πλήρους ἀδιαφορίας περὶ τοῦ ποιοῦ τῶν διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν τῶν τέκνων τῶν ἔξω Ἑλλήνων· καὶ γ') διὰ θλιβερᾶς ὀλιγωρίας περὶ τοῦ ποιοῦ τῶν ἐκεῖ σταλλομένων ἱερέων, τῶν ὁποίων ἀποστολὴ κυριωτέρα ἐθεωρήθη τὸ νὰ ἠκονόρεσουν ἀπὸ τὴν θεσσαλίαν των νὰ ἐξοικονομήσουν καμπόσα παραδάκτα.

Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο τὸ λυπηρότερον εἶνε, ὅτι μαζὶ μὲ τὸ Κράτος μας συνέπραξε καὶ ἡ Ἐκκλησία μας, παραδειγματιζομένη ἐκ τῆς ἀκηδίας καὶ τῆς ἀθλιότητος τῶν πολιτικῶν κυβερνητῶν μας. Ἡ προσωπικὴ εὔνοια καὶ συμπάθεια, ἡ φιλία τοῦ κοσμικοῦ πνεύματος, τὰ μέσα καὶ αἱ κολακεῖαι, τὰ χατήρια, ἐκανόνισαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰς ἀποστολὰς τῶν ἱερέων διὰ τὰς Ἑλληνικὰς Κοινότητας τοῦ ἐξωτερικοῦ. Καὶ οἱ ἱερεῖς οὗτοι, μεταβάντες πρὸς ἐμπορίαν καὶ κερδοσκοπίαν, ἀνέκανοι νὰ δώσωσι ζωὴν εἰς τὸν ἄμβωνα, καὶ νὰ φανῶσι μὲ τὴν αἴγλην τῆς εὐσεβείας καὶ φιλοπατρίας καὶ τῆς λοιπῆς ἀρετῆς πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ ποιμνίου των, παρίσταντο ἁπλᾶ θεατὰ τῆς προϊούσης θρησκευτικῆς φυχρότητος καὶ τῆς καταπτώσεως τοῦ ἐθνικοῦ συναισθήματος, εὐχαριστημένοι ἐν τούτοις, ὅταν ἡ δουλειὰ ἐπήγαινε καλὰ καὶ ἡ πρόοδος τοῦ θησαυρισμοῦ δὲν ἀνεκόπτετο ἐκ τῆς τάσης καχεξίας.

Πλέον ἀτυχῆ, πλέον μωρὰν καὶ ἐγκληματικὴν πολιτικὴν ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις. Ἄλλα κράτη ζητοῦν νὰ ἐμφυσήσουν εἰς τοὺς ἀποίκους των τὴν ὁποίαν δὲν ἔχουν. Ἡμεῖς δὲ εὑρόντες Κοινότητας, γεμάτας ἀπὸ σπαρταριστὴν φιλοπατρίαν καὶ εὐσέβειαν, τὰς ἐβοηθήσαμεν εἰς τὸ νὰ κινδυνεύουν διὰ νὰ χρεωκοπήσουν καὶ εἰς τὰ δύο, ἐκ τοῦ πόθου ἴσως νὰ τὰς διαστρέψωμεν κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσίν μας. Καὶ τοιουτοτρόπως σήμερον εἰς τὰς περισσοτέρας ἐκ τῶν ἔξω ἑλληνικῶν Κοινοτήτων, οἱ ναοί των μένουν ἔρημοι ἀπὸ ἐκκλησίασμα καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἐπισημοτέρας ἑορτάς, παραλλήλως δὲ πρὸς τὴν θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν, καὶ κατ' ἀνάγκην, τὴν ὁποίαν δὲν ἐννοοῦν οἱ ἠλίθιοι τοῦ Βασιλείου μας χωρεῖ θλιβερὰ ἡ ἐθνικὴ ψυχρότης καὶ ἀποστασία.

Ἀπέναντι τοιαύτης καταστάσεως, ἐπικινδύνου διὰ τὸ παρόν, ὀλεθρίας διὰ τὸ μέλλον, ποῖα μέτρα ἐπιβάλλονται ;

(1) Ὁ κ. Μοσχάκης εἶχε τὴν κλωσύνην νὰ εἰσακούσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν παράκλησίν μας καὶ νὰ μᾶς δώσῃ τὸν τόσον ἐπικροτηθέντα λόγον, ὃν θέλομεν δημοσιεύσει ὁλόκληρον εἰς τὸ προσεχὲς τῆς «Ἀναπλάσεως» φύλλον.

Περὶ προξένων, οἵτινες νὰ ἐννοοῦν τὰ καθήκοντα τοῦ ἀξιώματος καὶ τῆς ἀποστολῆς των, ὃς ἐλπίσωμεν ὅτι δὲν θὰ βραδύνουν νὰ μεριμνήσουν οἱ ἑλληνικαὶ κυβερνήσεις. Ἀλλὰ καὶ μέχρις οὗ ἀνατείλῃ ἡ πεθητὴ αὐτὴ ἐποχή, καὶ ἀφοῦ ἀκόμη πραγματοποιηθῇ, ἀνάγκη νὰ γείνῃ μέριμνα ἀπ' αὐτὰς τὰς ἀμέσως ἐνδιαφερομένας Κοινότητας περὶ ἀποκτήσεως διδασκάλων καὶ ἱερέων, ἱκανῶν ν' ἀναχαιτίσωσι τὴν ἐπὶ πλέον κατάπτωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἐθνικοῦ συναισθήματός των, ὄχι δὲ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐργασθῶσι πρὸς κραταίωσιν αὐτοῦ.

Χάρις εἰς τὴν ἀθλιότητα τῆς πολιτικῆς, ἡ ὁποία ἐμπεριμένησε μόνον περὶ χαλασμοῦ καὶ ἐρειπίων, δὲν ἀφθονοῦσι βέβαια παρ' ἡμῖν διδάσκαλοι καὶ ἐφημέριοι ἀντάξιοι τοῦ προορισμοῦ των. Ἀλλ' ὅδικον θὰ ἦτο ἂν ἐδεχόμεθα καὶ ὅτι ἐλλείπουσι καθ' ὁλοκληρίαν. Ἐφαρμόζεται καὶ ἐδῶ τὸ τοῦ Εὐαγγελίου, ὅτι «ὁ ζητῶν εὑρήσει». Ἡ ἑλληνικὴ Κοινότης τοῦ Γαλαζίου, ἐφαρμόσασα τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἱκανοποίησεν ἤδη, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν κάτωθι ἀντιπόκρισιν, μέρος τῶν πόθων της. Εὐχόμεθα ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας —καὶ τὸ ἐλπίζομεν δὲ—ὅπως, διὰ τῆς προσλήψεως καὶ πρωθιερέως ἀνταξίου τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς, εἰς ἣν μέλλει ἐκεῖ νὰ διακονήσῃ, δυνηθῇ ἡ ἑλληνικὴ Κοινότης Γαλαζίου νὰ ζῇ ἀναζωογονουμένους καὶ συσφιγγομένους τοὺς ἐθνικοὺς καὶ θρησκευτικοὺς δεσμούς της, ὑπάρξῃ δὲ τοιουτοτρόπως ἀξιοζήλευτον πρότυπον καὶ εἰς ἄλλας ἑλληνικὰς Κοινότητας τοῦ ἐξωτερικοῦ, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται εἰς παρομοίαν κατάστασιν, καὶ ὀφείλουσι καὶ αὐταὶ νὰ προνοήσωσι ταχέως καὶ διὰ τὰς σχολάς των καὶ διὰ τοὺς ναούς των, ἄνευ τῶν ὁποίων ἀπειλοῦνται, καὶ λίαν μάλιστα ταχέως, ἀπὸ τὸν δαίμονα τῆς ἀποσυνθέσεως, τῆς καταισχύνης καὶ τοῦ ὀλέθρου.

Ἡ ζωτικότης τῶν ἐξωτερικῶν Κοινοτήτων μας δὲν ἐλειψεν· ἀρκεῖ νὰ καλλιεργηθῇ μὲ ἐνδιαφέρον καὶ μὲ σύνεσιν· κατότε δὲν θ' ἀργήσῃ ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς λαμπρότητα καὶ αἴγλην, σωφρονίζουσα τοιουτοτρόπως κατὰ πᾶσαν πιθανότητα καὶ τὸς ἐντὸς τοῦ Κράτους μας πυρεσσούσας καρφλάς. Ἀφοῦ ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ παραδειγματίσωμεν ἀξίως τοὺς ἔξω, πιθανὸν ἡ θεία Πρόνοια νὰ ἐπιφυλάσσῃ αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ παραδειγματίσουν ἡμᾶς τοὺς ἔσω. Καὶ ἐὰν ὁ ἔξω ἑλληνισμὸς ἐγερθῇ μιᾷ φωνῇ, διὰ ν' ἀπαιτήσῃ, καθὼς ἡ ἑλληνικὴ Κοινότης τοῦ Γαλαζίου, καλοὺς ἱερεῖς, ψάλτας καὶ διδασκάλους, δὲν θὰ εἶνε δύσκολον νὰ ἀναγνῷῃ καὶ ἡ παρ' ἡμῖν δημοσία συνείδησις καὶ νὰ κατανοήσῃ, ὅτι χωρὶς σχολεῖα καὶ ναοὺς μορφώνοντας τὸν χριστιανόν, τὸν ἄνθρωπον, τὸν οἰκογενειάρχην, τὸν στρατιώτην, τὸν πολίτην, οἱ Κοινοβουλευτικαὶ ἀγορεύσεις περὶ διορθώσεως εἶνε ἐν τῇ πραγματικότητι ἁπλᾶ τραγούδια τῶν κοχλιῶν τοῦ μύθου, οἵτινες ἐτράγουδοῦσαν, ἐνῷ ἐκαίετο τὸ σπίτι των, ἢ ὁμοιάζουσι πρὸς ἐπαγγελίας περὶ διορθώσεως ὑαλοπαραθύρων, διὰ νὰ μὴ εἰσέρχωνται αἱ σταγόνες τῆς βροχῆς, ἐνῷ αὐτὰ τὰ θεμέλια, αἰωρηθέντα ἐπὶ τῆς ἀβύσσου, παρασύρονται εἰς αὐτὴν ἀπὸ ῥεῦμα χειμάρρου τρελλοῦ καὶ ἀκατάσχετον.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΕΚ ΓΑΛΑΖΙΟΥ

Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝ. ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΗΣ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Εἰς τὴν ἀξιόλογον τοῦ Βουκουρεστίου Ἑλληνικὴν ἐφημερίδα, ἡ «Πατρίς», ἐδημοσιεύθη ἡ ἑξῆς ἐκ Γαλαζίου ἀντιπόκρισις.

«Ἀπὸ 15 ἤδη ἡμερῶν ἀφίχθη ἐνταῦθα ὁ ἱερολ. διάκονος κ. Παντελεήμων Γκοργογιάννης, τελειόφοιτος τῆς Ριζαρείου Ἱερατικῆς Σχολῆς, ἀποσταλεὶς παρὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις θρησκευτικοῦ συλλόγου «Ἀνάπλασις», τῇ ἐντολῇ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς κοινότητος ἡμῶν, ὅστις, λαβὼν μέρος εἰς ὅλας τὰς ἐν τῷ ἑλληνικῷ νῷ ἱεροτελεστίας ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ νέου ἔτους, κατηυχαρίστησε σύμπαν τὸ ἐκκλησίασμα διὰ τῆς μελῳδικῆς φωνῆς του, τῆς καθαρᾶς καὶ πλήρους θείου ἐνθουσιασμοῦ ἀπαγγελίας καὶ τῆς σεμνοπρεποῦς στάσεώς του. Ἐλπίζεται δ' ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θ' ἀναλάβῃ καὶ τὸ Κυριακὸν κήρυγμα, λύων τὴν ἀπὸ τοσούτων ἤδη ἐτῶν ἐπικρατοῦσαν ἀσύγγνωστον σιγὴν τοῦ ἄμβωνος τοῦ ναοῦ ἡμῶν.

Ἀπείρους ὄντως εὐχαριστίας ὀφείλει ἡ κοινότης ἡμῶν τῷ ἐθνωφελεστάτῳ συλλόγῳ «Ἀνάπλασις» διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκλογὴν τοῦ τε ἱεροδιακόνου καὶ πρωτοψάλτου, ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ὁποίων ἐλπίζεται ὅτι εὗρεν ἡ κοινότης τοὺς λειτουργοὺς ὧν ἐχρῆζεν.

Ἐκ τῆς ἀντιθέσεως τούτων πρὸς τοὺς τέως, δύναται πᾶς τις νὰ ἐννοήσῃ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ὁ ναός μας ἔμενε κενὸς ἐκκλησιάσματος. Τοῦτο δὲ πρέπει νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν ἀξιότιμον ἐπιτροπὴν πρὸς ταχυτέραν καὶ πλήρη διόρθωσιν τῶν χριζόντων. Ἐτι διορθώσεως, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἦναι καὶ ἐκπλήρωσις τοῦ πόθου τῶν μετὰ πλήρους πεποιθήσεως ἐκλεξάντων αὐτήν, καὶ μέρους τοῦ προγράμματός της.

Εἰς τοῦτο ὅμως δέον καὶ ἡμεῖς, οἱ τὰ πάντα τέλεια καὶ ἄμεμπτα ἀπαιτοῦντες, νὰ συντείνωμεν ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς. Κατ' ἐμὴν γνώμην, θὰ κατορθώσωμεν τοῦτο, ἂν ἀθρόοι προσερχώμεθα εἰς τὸν ναόν μας καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς μεγάλας ἑορτάς, διότι οὕτω συντείνομεν ἠθικῶς μὲν δεικνύοντες διὰ τῆς τακτικῆς προσελεύσεώς μας ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀκοπίμως δοπανᾷ προσλαμβάνουσα λειτουργοὺς ἀξίους τῆς κοινότητος ἡμῶν, ὑλικῶς δὲ προσφέροντες τὸν ὀβολόν μας. Ἄλλως ἡ ἐπιτροπὴ θὰ ἀποθαρρυνθῇ βλέπουσα ὅτι ἀδίκως θὰ ἐξοδεύσῃ τοὺς πόρους τῆς κοινότητος πρὸς συντήρησιν λειτουργῶν ἀξίας ἐντὸς ναοῦ κενοῦ ἐκκλησιάσματος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δὲν βλέπω εἰς τί θὰ χρησιμεύσῃ ἡ πρόσληψις ἀρχιμανδρίτου πεπαιδευμένου καὶ δεινοῦ κήρυκος, διακόνου πεπαιδευμένου καὶ καλλιφώνου, ἢ καλλιψάλτου καὶ ἐντροῦς τῆς πατρίου μουσικῆς ψάλτου!»

Η ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ "ΕΥΣΕΒΕΙΑ,,

Καὶ ἄλλοτε ἐξήραμεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἀναπλάσεως» τὰς λαμπρὰς προόδους τοῦ ἐν Σμύρνῃ ἠθικοθρησκευτικοῦ Συλλόγου ἡ ΕΥΣΕΒΕΙΑ. Μετὰ χαρᾶς δὲ πάλιν ἀγγέλλομεν ὅτι αἱ πρόοδοί του χωροῦσιν ἁλματώδεις. Δύο χιλιάδας μελῶν ἀριθμεῖ ἡ ΕΥΣΕΒΕΙΑ, συντηρεῖ δὲ εἰς τὴν διακονίαν τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος τέσσαρας ἱεροκήρυκας, τὸν αἰδεσιμ. κ. Μεθόδιον Κουρκουλήν, καὶ τοὺς κ.κ. Π. Παπαδήμου, Χ. Χαροκόπον καὶ Σεραφ. Παπαπαΐσιον. Ἕκαστος ἐκ τῶν κηρύκων τούτων διδάσκει πεντάκις τῆς ἑβδομάδος, ὁ δὲ Σεραφ. Παπαπαΐσιος διδάσκει καὶ τουρκιστὶ πρὸς τοὺς ἐν Σμύρνῃ τουρκοφώνους Ὀρθοδόξους. Ἡ ΕΥΣΕΒΕΙΑ συντηρεῖ καὶ λαμπρὸν ἀναγνωστήριον, ἔνθα καθ' ἑκάστην φοιτῶσι περὶ τοὺς ἑβδομήκοντα τοὐλάχιστον, οἱ πλεῖστοι μαθηταὶ τῶν ἐκεῖ σχολείων. Εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ εἶνε τεταγμένοι ἄνδρες ἐκ τῶν ἐμπορικῶν τάξεων, οἵτινες δὲν ἔχουσι τὴν ἀρχὴν τῶν ἀθηναίων συναδέλφων των ὅτι δὲν τεῖς περισσεύει καιρὸς ἀπὸ τὰς ἐργασίας των, ὁ δὲ ζῆλός των παρέχει τὴν ἐγγύησιν ὅτι αἱ τωρινὰι πρόοδοι εἶνε ἀπαρχαὶ ἄλλων, ἀκόμη ἐνθαρρυντικωτέρων.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Τὸ Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως», ἐκτελοῦν ὁμοψήφως ὁμόφωνον ἀπόφασιν τῆς Γενικῆς αὐτοῦ Συνελεύσεως, ἀνέθηκε τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὁμωνύμου Περιοδικοῦ διὰ μίαν ἐπταετίαν ἐπὶ ἰδίᾳ φροντίδι καὶ εὐθύνῃ εἰς τὸν κ. **Μιχ. Ι. Γαλανόν.**

Ἡ ἀπόφασις αὕτη προεκάλεσε ἐκ τοῦ πόθου ν' ἀπαλλαγῇ τὸ Προεδρεῖον καὶ τὸ Συμβούλιον ἀπὸ τῶν πρὸς συντήρησιν ταῦ φύλλου μεριμνῶν, οἵτινες πολλάκις ἦσαν λίαν ἐπαχθεῖς, διὰ νὰ δυνηθῶσιν οὕτω νὰ τραπῶσιν ἀπερισπάστως καὶ εἰς ἄλλας ἐνεργείας εὐρυνούσας καὶ προαγούσας ἐπὶ μᾶλλον τὴν κοινωφελῆ δρᾶσιν τοῦ Συλλόγου. Διευκόλυνε δ' αὐτὴν καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη καὶ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως καὶ τοῦ Συμβουλίου πρὸς τὸν κ. **Μιχ. Ι. Γαλανόν,** εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποίου ἀνατίθεται ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐκδόσεως τοῦ Περιοδικοῦ, μεθ' οὗ ἐπὶ δέκα καὶ τρία ἔτη συνέδεσε τὴν δημοσιογραφικήν του δρᾶσιν.

Τὸ φύλλον θὰ ἐξακολουθῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ διερμηνεύῃ τὰς ἀρχὰς τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως» καὶ νὰ θεωρῆται ὡς τὸ δημοσιογραφικὸν αὐτοῦ ὄργανον. Θὰ ἐκδίδηται δὲ ἑβδομαδιαίως ὡσαύτως εἰς ἴσας σελίδας καὶ εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα.

Καὶ αἱ συνδρομαὶ ἀρξαμένου ἔτους, καθὼς καὶ αἱ καθυστερούμεναι συνδρομαὶ τοῦ Περιοδικοῦ, θὰ ἀποστέλλωνται τοῦ λοιποῦ εἰς ὄνομα τοῦ κ. **Μιχ. Ι. Γαλανοῦ,** τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ὁποίου θὰ φέρωσιν αἱ ἐκδιδόμεναι ἀποδείξεις παραλαβῆς. Πᾶσα δὲ ἀποστολή, ἐξ ὀφειλῆς ἢ δωρεᾶς πρὸς αὐτὸν τὸν Σύλλογον, θὰ διευθύνηται πρὸς τὸ **Προεδρεῖον** αὐτοῦ.

Ὁ πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. **Παναρετος Χ. Δουληγέρης** ἐξακολουθεῖ, ὡς βλέπουσιν οἱ ἀναγνῶσται, νὰ προσφέρῃ τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας του πρὸς τὸ Περιοδικὸν τῆς «Ἀναπλάσεως» ἐν τῇ συντάξει αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὡς Διευθυντής. Διὸ ὁ κ. Γαλανὸς θεωρεῖ καθῆκόν του νὰ τῷ ἐκφράσῃ καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων τὴν βαθυτάτην του εὐγνωμοσύνην.

ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ

Οἱ συνδρομηταὶ τῆς «Ἀναπλάσεως» ὅσοι ἐπλήρωσαν τὴν συνδρομὴν των τοῦ λήξαντος ἔτους 1899, δύνανται νὰ λάβωσι τὴν δευτέραν ἔκδοσιν τῆς «Θρησκείας καὶ ἐπιστήμης» τοῦ κ. Σκαλτσούνη, εἰς ἣν εἶνε ἐπισυνημμένη καὶ **δημώδης ἀπολογητικὴ τοῦ χριστιανισμοῦ,** οἱ μὲν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἀντὶ δρ. 3, οἱ δὲ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀντὶ φρ. χρ. 3, ἄνευ ἐπιβαρύνσεως ταχυδρομικῶν τελῶν. Τὸ πλεονέκτημα τοῦτο παρέχεται καὶ εἰς τοὺς νέους συνδρομητὰς ἅμα τῇ πληρωμῇ τῆς συνδρομῆς των.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ 5 Φεβρουαρίου

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ΙΕ' 11—32
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ 1 Κορινθ. Ϛ' 12—20

Κυριακὴ 12 Φεβρουαρίου

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. ΚΑ' 31—46.
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ 1 Κορινθ. Γ' 23—20.

ΟΙ ΔΙΔΑΞΟΝΤΕΣ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΛΑΙΚΑΣ ΣΧΟΛΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἐν τῇ Α' ἐν Ἀθήναις παρὰ τὴν Ἱ. Σύνοδον
7—8 μ. μ.

Σαββάτῳ 5 Φεβρουαρίου Μιχ. Ι. Γαλανὸς
Κυριακῇ 6 Φεβρουαρίου Μιχ. Ι. Γαλανὸς

Ἐν τῷ Ἱερῷ Συνεδρίῳ

Δευτέρᾳ 7 Φεβρουαρίου 5—6 μ.μ. Εὐσέβιος Μαρθόπουλος

Ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης 4—5 μ.μ.

Κυριακῇ 6 Φεβρουαρίου Ἀρχιμ. Π. Χ. Δουληγέρης

Ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς

Κυριακῇ 6 Φεβρ. ἐν τῇ α' λειτουργίᾳ Εὐσέβ. Μαρθόπουλος

Ἐν τῇ ἐνταῦθα Ἐπαγγελματικῇ Σχολῇ τῆς «Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων»

Πέμπτη 10 Φεβρουαρ. 3—4 μ.μ. Ἀρχιμ. Π.Χ. Δουληγέρης

Ἐν τῷ Ζαννείῳ Ὀρφανοτροφείῳ ἐν Πειραιεῖ

Σαββάτῳ 5 Φεβρουαρίου Ζήσιμος Τυπάλδος ὥρ. 7—8
Πέμπτη 10 Φεβρουαρίου Ἀρχιμ. Π.Χ. Δουληγέρης 7—8